

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Agentul guvernamental al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz” împotriva Cooperativei de Producție și Reparație a Rețelei de Inginerie a Construcțiilor „Meșter” cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2rc-54/24
NR. PIGD 2-15214791-01-2rc-27062024)*

Depunerea cererii de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă. Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, deși CtEDO a comunicat Guvernului cererea de prezentare a observațiilor

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău – jud. L. Holevițcaia
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – jud. N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău – jud. N. Budăi, I. Dutca, M. Anton

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Agentul guvernamental al Republicii Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 septembrie 2013, SRL „Chișinău-Gaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CPRRIC „Meșter” cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-4, vol. I).

2. Prin hotărârea din 04 martie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, a fost respinsă acțiunea (f. d. 57, 61-64, vol. I).

3. Prin decizia din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Chișinău-Gaz”, casată hotărârea din 04 martie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă acțiunea. S-a încasat din contul CPRRIC „Meșter” în beneficiul SRL „Chișinău-Gaz” suma de 20 357,27 de lei, cu titlu de prejudiciu, suma de 610,71 lei, cu titlu de taxă de stat aferentă acțiunii înaintate și suma de 458 de lei, cu titlu de taxă de stat aferentă apelului declarat, iar în total – suma de 21 425,98 de lei (f. d. 91, 92-97, vol. I).

4. Prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat CPRRIC „Meșter”, reprezentată de avocatul Vasile Tarnovschi, împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 114-117, vol. I).

5. La 09 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în temeiul prevederilor art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, recunoașterea expresă a încălcării drepturilor reclamantei, garantate de art. 6 § 1 din Convenție, casarea deciziei instanței de apel, remiterea cauzei spre rejudecare și acordarea unei satisfacții echitabile în beneficiul reclamantei, pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, în cuantum de 2 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli (f. d. 123-126, vol. I).

6. Prin încheierea din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul

guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 172-180, vol. I).

7. La 22 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 27 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cauzei în ordine de revizuire (f. d. 184-186, 217-221, vol. I).

8. La 22 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, CPRRIC „Meșter”, reprezentată de avocatul Vasile Tarnovschi, a declarat recurs împotriva încheierii din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care să fie admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, împreună cu solicitările formulate (f. d. 209-213, vol. I). La 23 mai 2024, Alexandru Vidrașco, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, a declarat recurs împotriva încheierii din 30 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 160-164, vol. II).

9. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Agentul guvernamental al Republicii Moldova și de CPRRIC „Meșter”, reprezentată de avocatul Vasile Tarnovschi, casată încheierea din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, în același complet de judecată (f. d. 39-43, vol. II).

10. Prin încheierea din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 73-81, vol. II).

11. La 31 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depuse de către Agentul guvernamental al Republicii Moldova (f. d. 93-98, vol. II).

12. La 12 iulie 2024, SRL „Chișinău-Gaz” a depus referință la recursul declarat de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, solicitând

respingerea acestuia și menținerea încheierii din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 151-154, vol. II).

13. La 16 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a depus cerere de modificare a revendicărilor incluse în cererea de recurs formulată inițial, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, admiterea integrală a cererii de revizuire din 09 martie 2023, recunoașterea expresă a încălcării drepturilor companiei reclamante, garantate de art. 6 § 1 din Convenție, casarea deciziei din 19 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, remiterea cauzei la rejudecare, acordarea unei satisfacții echitabile în beneficiul companiei reclamante, pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, în cuantum de 2 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli (f. d. 158-158 verso, vol. II).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

15. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

16. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

17. Art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de revizuire):

„Revizuirea se declară în cazul în care:

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.”

18. Art. 5 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental:

„(4) În domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, Agentul guvernamental:

b) în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora.”

19. Art. 11 alin. (1)-(3) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental:

„(1) Soluționarea amiabilă a unei cauze aflate pe rolul Curții Europene poate fi inițiată doar după o notificare oficială parvenită din partea Curții Europene și poate fi derulată concomitent cu procedura prevăzută la art. 10, care se aplică în modul corespunzător.

(2) În condițiile alin. (1), Agentul guvernamental, din oficiu, la solicitarea reclamantului sau a reprezentantului acestuia, este în drept să negocieze soluționarea amiabilă a oricărei cauze aflate pe rolul Curții Europene.

(3) Procedura de soluționare amiabilă este confidențială și se încheie prin semnarea de declarații mutuale propuse cu asistența Curții Europene ori a unui acord scris între Agentul guvernamental și reclamant sau reprezentantul acestuia. Clauzele acordului se stabilesc în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte și sunt coordonate în prealabil cu Guvernul și/sau cu alte autorități cărora li se atribuie pretinsa încălcare a drepturilor reclamantului.”

20. Art. 39 § 1, 2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

„1. În orice etapă a procedurii, Curtea se poate pune la dispoziția părților interesate în scopul soluționării pe cale amiabilă a cauzei, respectând drepturile omului prevăzute de Convenție și Protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la paragraful 1 este confidențială.”

21. Art. 62 § 2 din Regulamentul Curții:

„2. În conformitate cu art. 39 § 2 din Convenție, negocierile purtate în vederea ajungerii la o soluționare pe cale amiabilă sunt confidențiale și nu trebuie să aducă atingere observațiilor făcute de părți în cadrul procedurii contencioase. Nicio comunicare scrisă sau orală, precum și nicio ofertă de conciliere intervenită în cadrul acestor negocieri nu poate fi menționată sau invocată în procedura contencioasă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, indicat la pct. 14 și a depus în termen recursul, or, copia încheierii din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului, în mod electronic, la 17 mai 2024 (f. d. 85, vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă la 31 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 139, vol. II).

23. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul

întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

24. Din actele și lucrările dosarului, s-a constatat cu certitudine că, la 09 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în temeiul prevederilor art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, recunoașterea expresă a încălcării drepturilor reclamantei, garantate de art. 6 § 1 din Convenție, casarea deciziei instanței de apel, remiterea cauzei spre rejudecare și acordarea unei satisfacții echitabile în beneficiul reclamantei, pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, în cuantum de 2 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli (f. d. 123-126, vol. I).

25. Prin încheierea din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 172-180, vol. I).

26. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Agentul guvernamental al Republicii Moldova și de CPRRIC „Meșter”, reprezentată de avocatul Vasile Tarnovschi, casată încheierea din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, în același complet de judecată (f. d. 39-43, vol. II).

27. Prin încheierea din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 73-81, vol. II).

28. În argumentarea soluției emise, Curtea de Apel Chișinău a reținut că cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă și, prin urmează, urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, ajungând la o asemenea soluție, Curtea de Apel Chișinău nu a oferit o argumentare suficient de convingătoare din perspectiva respingerii temeiurilor invocate de către Agentul guvernamental în cererea de revizuire depusă împotriva deciziei din 18 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, or, referirea Curții de Apel Chișinău în linii generale la cadrul normativ ce

reglementează temeiurile declarării revizuirii nu poate substitui o veritabilă analiză detaliată a tuturor circumstanțelor esențiale pentru examinarea obiectivă și justă a cauzei.

30. În prim plan, Completul de judecată notează că la 09 iunie 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea nr. 33087/17, cauza *CPRRIC v. Republica Moldova* și a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii. Totodată, CtEDO a propus Guvernului să ia în considerare eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă a cauzei (f. d. 127-128, vol. I).

31. Astfel fiind, prin faptul înaintării cererii de revizuire de către Agentul guvernamental, în temeiul prevederilor enunțate la pct. 17 din prezenta încheiere, Guvernul a considerat judicioasă procedura de soluționare amiabilă a cauzei, în condițiile în care depunerea unei asemenea cereri constituie o condiție necesară pentru remedierea drepturilor încălcate ale CPRRIC „Meșter”, în baza art. 6 § 1 al Convenției.

32. În împrejurările redată, instanțele de judecată naționale nu pot pune la îndoială inițierea procedurii de soluționare amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, or, însuși faptul depunerii cererii de revizuire și anexarea cererii comunicate Guvernului din partea Curții, prin care aceasta a propus Guvernului să ia în considerare eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă, denotă intenția Guvernului de redeschidere a procedurilor naționale în vederea restabilirii în drepturi lezate a părții reclamante.

33. Prin urmare, Completul de judecată nu poate reține linia de argumentare a Curții de Apel Chișinău, precum că la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma că pe rolul CtEDO se află o cauză inițiată în baza plângerii părții în prezentului proces și că Guvernul a inițiat o procedură de reglementare a cauzei, cu prezentarea acesteia.

34. Or, Completul de judecată învederează că un asemenea raționament contravine atât cadrului normativ pertinent cauzei deduse judecătii, enunțat la pct. 17-21 din prezenta decizie, cât și jurisprudenței constante a Curții Europene, potrivit căreia negocierile de reglementare amiabilă, în contextul unei cauze aflate pe rolul Curții, sunt confidențiale. Această regulă este absolută și nu permite o evaluare individuală a gradului de detaliu care a fost dezvăluit (*Mătășaru v. Republica Moldova*, § 36 din 21 ianuarie 2020; *Čapský și Jeschkeová v. the Republica Cehă* (satisfacție echitabilă), § 17 din

9 februarie 2017; *Lesnina Veletrgovina d.o.o. v. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei* din 2 martie 2010).

35. Din aceste motive, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția emisă de Curtea de Apel Chișinău îi impune revizuentului o sarcină excesivă de probațiune în raport cu temeiurile de declarare a revizuirii prevăzute la art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de revizuire).

36. Mai mult, Completul de judecată accentuează că raționamente similare au fost expuse de către instanța de recurs și în decizia din 13 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, prin care cauza a fost remisă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 39-43, vol. II). Cu toate acestea, chiar și după rejudecarea cauzei, Curtea de Apel Chișinău a omis să țină cont de constatările instanței de recurs și, într-un final, a apreciat eronat unele circumstanțe importante pentru o soluționare justă, obiectivă și multiaspectuală a cauzei.

37. Cu referire la solicitarea recurentului din cererea din 16 iulie 2024 privind soluționarea prin decizie a problemei și admiterea integrală a cererii de revizuire, Completul de judecată notează că instanța de recurs nu este are competența jurisdicțională de a se pronunța asupra admisibilității cererii de revizuire depuse împotriva unui act judecătoresc al unei instanțe inferioare, aceasta fiind investită doar cu obligația de a efectua un control ierarhic în ordine de recurs.

38. Suplimentar, în partea ce ține de solicitarea de a casa decizia din 19 octombrie 2016 a Curții de Apel, cu toate revendicările subsecvente, Completul de judecată relevă că verificarea legalității unei decizii nu se încadrează în sfera de incidența a Secțiunii 1 din Capitolul XVIII al Codului de procedură civilă, or, în cadrul acestei proceduri poate fi verificată doar legalitatea încheierilor emise de către curțile de apel.

39. În context, Completul de judecată statuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

40. Completul de judecată reamintește că Articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (*Perez v.*

Franța [MC], nr. 47287/99 din 12 februarie 2004, § 80; *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16 din 20 iunie 2019, § 37; *Capacchione v. Republica Moldova* din 30 noiembrie 2021, § 19).

41. De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (*Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr. 78108/14 din 25 februarie 2020, § 71 și cauzele citate în aceasta; *Caraman v. Republica Moldova* din 16 februarie 2021, § 23).

42. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

43. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova.

Casează integral încheierea din 15 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz” împotriva Cooperativei de Producție și Reparație a Rețelei de Inginerie a Construcțiilor „Meșter” cu privire la repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni